

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
27.09.2023

Sak:

Satsingsforslag utenfor rammen - Innspill til statsbudsjett for 2025

Innstilling til vedtak:

1. Styret slutter seg til forslag til satsinger utenfor ramme slik disse fremgår av oversikten i saksfremlegget og vedlegg 1.
2. Rektor gis fullmakt til å gjøre justeringer og tilføyelser til listen over satsingsforslag før oversendelse til KD 1. november ut fra de vurderingene som er gjort rede for i saksfremlegget.

Bakgrunn

UiT Norges arktiske universitet har, i henhold til tildelingsbrevet for 2023, muligheten til å utarbeide forslag til satsinger for statsbudsjettet 2025. Dette skal være satsingsforslag som ligger utenfor nåværende budsjettramme. Universitet har frist til 1. november inneværende år med å oversende prioriterte satsingsforslag til Kunnskapsdepartementet.

Ledelsen og styret ved UiT har de siste årene lagt vekt på å ha kontinuitet i sine innspill til satsinger utenfor ramme. Det har blitt vektlagt at satsingsforslagene bør være konsistente over tid, politisk oppnåelige og nært knyttet til institusjonens profil. De satsingsforslagene som har vært fremmet de to siste årene har vært gjenstand for grundige vurderinger og har også vært fulgt opp i den løpende dialogen ledelsen på UiT har med embetsverk og politiske myndigheter. Etter rektors vurdering er det viktig å bygge videre på dette arbeidet og fremme på nytt alle forslag som fortsatt anses som aktuelle for 2025.

For 2024 fremmet UiT, etter behandling i universitetsstyret, i alt 8 satsingsforslag til KD:

1. Startbevilgning til bygging av nytt universitetsmuseum
2. Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperioden for Helmer Hansen
3. Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT)
4. Nasjonalt senter for jordobservasjon
5. Desentralisert/fleksibel utdanning
6. Senter for samisk leksikografi
7. Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst og – utnyttelse
8. Befolkningsundersøkelse- Tromsø og SAMINOR

Av disse 8 forslagene er det flere som UiT enten vet eller forventer vil komme med i forslaget til statsbudsjett for 2024. UiT anser det som sikkert at regjeringen vil foreslå tildeling av midler til etablering av et senter for samisk leksikografi ved UiT, og at det vil bli foreslått en mindre tildeling til økt aktivitet innenfor jordobservasjon i Tromsø. Den siste tildelingen vil imidlertid trolig ikke bli en bevilgning som finansierer etableringen av et nasjonalt senter, slik UiT har bedt om i sitt innspill. Basert på formuleringer i Hurdalsplattformen og regjeringens omtale av nytt finansieringssystem forventer UiT videre at det i Statsbudsjettet for 2024 vil komme tildeling til institusjoner som har kostnader knyttet til virksomhet på flere campus/studiesteder. En slik tildeling gjør et innspill rundt kostnader for desentral/fleksibel utdanning mindre aktuelt enn det var i forrige runde.

Vurderinger og anbefalinger

De øvrige forslagene som ble fremmet for 2024 har, slik rektor ser det, fått forsterket aktualitet som følge av politiske og samfunnsmessige endringer det siste året. Regjeringen har igangsatt en ny konsekvensutredning for universitetsmuseet Tromsø, som vil være klar til budsjettprosessen for 2025. Utredningen tar utgangspunkt i de prosjektutløsende behovene som tidligere er beskrevet som grunnlag for et nytt museumsbygg i Tromsø. Etter fremleggelsen av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen i juni 2023 er det fra den politiske ledelsen i Kunnskapsdepartementet dessuten uttrykt en klar forventning om at det nye museet skal styrke formidlingen av samisk og kvensk språk, kultur og historie.

Den nye og spente geopolitiske situasjonen i nord samt de tiltagende klimaendringene understreker også ytterligere relevansen av tiltak som COAT, CCU-laboratorium for karbonfangst og forslaget om et flytende campus.

Samlet sett foreslår rektor ut fra dette at UiT i utgangspunktet skal fremme følgende satsingsforslag for 2025:

Pri.	Satsingsforslag
1	Startbevilgning til nytt universitetsmuseum
2	Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperiode for Helmer Hansen
3	Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT)
4	Nasjonalt senter for jordobservasjon
5	Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst og -utnyttelse (CCU-lab)
6	Befolkningsundersøkelser- Tromsø8 og SAMINOR

Tabell 1: Innspill i prioritert rekkefølge.

Mulige justeringer og tilleggsforslag

Det er ennå godt over en måned til fristen for innspill til KD for 2025. I mellomtiden vil regjeringen legge frem sitt forslag til statsbudsjett for 2024 og starte forhandlinger om dette i Stortinget. Både forslaget til budsjett og budsjettforhandlingene vil kunne omhandle en eller flere av de prioriterte tiltakene som rektor per nå mener det er riktig å fremme som innspill til satsinger utenfor ramme for 2025. Skulle noen av disse komme med i statsbudsjettet for 2024 vil det naturligvis bli tatt høyde for dette i det endelige innspillet UiT sender inn 1.11. Motsatt bør UiT også ta inn forslag som man per i dag forventer å få tildeling til for 2024 (se omtale ovenfor), dersom det viser seg at disse likevel ikke kommer med i forslaget til statsbudsjett, eller tildeles under andre forutsetninger enn de som er blitt lagt til grunn fra universitetets side.

Driftstilskudd til pilotutdanning

Som styret er orientert om har UiT sammen med bl.a. Målselv kommune ønsket å få på plass et ekstra statlig tilskudd til driften av sin pilotutdanning, slik at det blir mulig å videreføre denne med Bardufoss som base for flyoperasjonene. Det er foretatt en utredning av fremtidig drift av flyskolen som formelt vil bli lagt frem for styret til behandling i november. Rektor har arbeidet for at det i forkant av dette skal foreligge et forslag i statsbudsjett for 2024 om tildeling av et slikt driftstilskudd. Dersom dette ikke lykkes, bør UiT vurdere å fremme et eget satsingsforslag utenfor ramme for 2025. En egen redegjørelse for dette er lagt ved i vedlegg 3.

Søknad om husleiekompensasjon for arealer i Nye Hammerfest sykehus

UiT skal etter avtale med Kunnskapsdepartementet flytte sin virksomhet i Hammerfest inn i det nye sykehusbygget og har undertegnet en leieavtale fra 1. januar 2025. I statsbudsjettet for 2019 ble det fastsatt at UiT skal motta 50% husleiekompensasjon for å dekke økt husleie i de nye arealene. Spesifisering av leiekostnader og arealer skal meldes inn til KD i samband med UiTs innspill til satsinger utenfor ramme for 2025 slik at UiT kan tildeles husleiekompensasjon fra og med statsbudsjettet for 2025. UiTs beregninger tilsier at størrelsen på kompensasjonen skal være kr. 5.232.978. Nærmere redegjørelse for dette følger av vedlegg 1.

Andre innspill fra enhetene

Enhetene ved UiT har hvert år mulighet til å sende rektor forslag til nye tiltak de mener bør være med i UiTs satsingsforslag utenfor ramme. Utover de forslagene som er omtalt i vedlegg 1 er det i årets interne runde også kommet forslag til ulike nye investeringer i utstyr/infrastruktur samt studieplasser til nye utdanninger. Rektor vurderer de innkomne innspillene som faglig relevante og forankret i UiTs strategi, men anser det dessverre ikke som realistisk å få støtte til slike tiltak – gitt de tydelige signalene som er gitt fra regjeringen de senere årene. Forslag til ulike kvalitetsfremmende tiltak innenfor utdanning er også relevante og godt begrunnet fra fakultetene, men dette er tiltak UiT heller bør vurdere å finansiere selv enn å søke støtte til over statsbudsjettet. Samtlige forslag fra fakultetene er lagt ved i vedlegg 2.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund
Saksbehandler: Sindre Hammer Tjønnøy

Vedlegg

- 1 Beskrivelse av prioriterte satsingsforslag utenfor rammen
- 2 Beskrivelse av resterende innspill til satsingsforslag utenfor rammen 2025
- 3 Driftstilskudd til pilotutdanning